

ROMÂNIA BAROUL BUCUREȘTI

Către:

Uniunea Națională a Barourilor din România

Departamentul de Coordonare a Asistenței Judiciare

De la: Serviciul de Asistență Judiciară, Baroul București

Data: 28 Aprilie 2025

Ref: Punct de vedere referitor la procedura aprobată de U.N.B.R. cu privire la etapele ce urmează a fi parcurse pentru emiterea facturii de către avocații din cadrul Serviciului de Asistență Judiciară

PUNCT DE VEDERE

În urma analizării formei finale a Procedurii de emitere a facturilor direct către ordonatorii de credite, am identificat câteva aspecte ce necesită clarificări și ajustări pentru a asigura o implementare coerentă și eficientă a acesteia în conformitate cu reglementările legale și practica judiciară existentă.

Față de cuprinsul materialului adoptat prin Hotărârea nr. 182 din 21/22 Martie 2025 înaintăm prezentul Punct de Vedere prin care vă adresăm rugămintea de a considera lămurirea/modificarea Procedurii de emitere a facturilor de către avocații din oficiu și prin raportare la aspectele mai jos arătate pentru a veni în întâmpinarea acestora și a Serviciilor de Asistență Judiciară cu o procedură facilă care să nu pună în dificultate activitatea curentă.

1. Observații cu caracter general

Din maniera de redactare rezultă că PROCEDURA ar avea norme obligatorii și norme opționale/la latitudinea fiecărui Barou în parte, or în atare situație apreciem că este necesar a se lămuri caracterul normei în ansamblul ei, precum și încadrarea acesteia în ipotezele prevăzute de art. 76 litera a), f), j) și k) din Legea nr. 51/1995 privind profesia de avocat dat fiind faptul că formularea **se accepta practica SAJ nu se circumscrie unui act normativ ce are caracter obligatoriu.**

ROMÂNIA

BAROUL BUCUREȘTI

2. Cu referire la **Punctul 2, alineatul 8**, prima teză din procedura transmisă de U.N.B.R.: Formularea actuală a acestui alineat lasă loc unor interpretări ambigue, dând impresia că Referatul ar putea fi confirmat de organul judiciar/instanța de judecată într-un termen de până la 1 an de la finalizarea urmăririi penale/după pronunțarea hotărârii judecătorești, ceea ce contravine chiar prevederilor alin. 7 ale aceluiași punct din Procedura propusă.

Această formulare riscă să inducă o percepție greșită asupra termenelor aplicabile în procedură, în sensul în care după încheierea procedurii de urmărire penală, organul de cercetare penală are la dispoziție un termen de 1 an de zile pentru a semna și transmite Referatul către Serviciul de Asistență Judiciară. În scopul asigurării unei interpretări clare și conforme cu practica judiciară curentă și cu teza finală a articolului indicat care pare a face referire la posibilitatea avocatului de a prezenta pentru semnare referatul la organul judiciar într-un termen de 1 an de zile apreciem că se impune reformularea primei teze. Arătăm faptul că, în practică, Referatul este depus de către avocatul desemnat la momentul primei audieri/primului termen de judecată și nu la un moment ulterior.

De asemenea, pentru evitarea oricăror viitoare dubii/neclarități s-ar impune ca și la **pct. 2, alin. 7** să fie menționat faptul că Referatul este suspus confirmării **la momentul finalizării procedurii de cercetare/la momentul pronunțării de către instanța de judecată, și nu după aceste momente** pentru a veni în întâmpinarea avocaților din oficiu care recuperează uneori onorariile după o perioadă de câțiva ani.

3. **Punctul 2, alineatul 10 din Procedură:** Aici este esențială o clarificare privind persoana desemnată pentru confirmarea documentației. În scopul de a evita posibile confuzii și pentru a asigura continuitatea și claritatea în interpretarea documentului, considerăm că este important ca titlaturile folosite în Regulamentul S.A.J. să fie menținute și în cadrul Procedurii transmise de UNBR.

În cazul Baroului București există un Șef Serviciu (angajat al Serviciului de Asistență Judiciară), Conducătorul Serviciului de Asistență Judiciară (avocat definitiv) și consilierii coordonatori – membri ai Consiliului Baroului București. Menținerea unor terminologii constante va contribui la consolidarea unui cadru unitar și coerent, esențial pentru buna desfășurare a activităților Serviciului de Asistență Judiciară. De asemenea, dată fiind practica Baroului București în sensul verificării și avizării Referatului de către decan în cazul asistenței extrajudiciare s-ar impune acceptarea acestei practici pe lângă cea uzitată, probabil, în cadrul altor barouri ca avizarea să fie făcută de Coordonatorul Serviciului de Asistență Judiciară.

ROMÂNIA

BAROUL BUCUREȘTI

4. Punctul 7, alineatul 37 din Procedură: Este imperios ca, în acest punct, să se facă o clarificare referitoare la tratamentul TVA-ului aplicabil sumei reprezentând onorariul curatorului achitat din fondurile bugetului de stat și stabilit prin încheiere. Trebuie specificat dacă TVA-ul este inclus în suma respectivă sau dacă acesta trebuie adăugat separat, în conformitate cu prevederile punctului 12, alineatul 50, care indică faptul că TVA-ul este inclus în sumele facturate. Din formularea alin. 37 reiese faptul că la suma stabilită prin Încheiere de către instanță ar urma să se adauge cuantumul TVA-ului.

De lege ferenda s-ar impune reglementarea scutirii de TVA pentru aceste onorarii, având în vedere că serviciile de asistență judiciară vizează garantarea dreptului la apărare și la un proces echitabil, în special în cazul asistenței judiciare obligatorii.

Aplicarea TVA la onorariile avocaților din oficiu, deja prevăzute la un quantum minim și care nu reflectă întotdeauna munca efectivă a avocatului, conduce la încasarea unui onorariu mai mic comparativ cu cel al avocatului din oficiu neplătitor de TVA.

Deși onorariile minimale prevăzute în Protocol se cuvin integral avocatului, aplicarea TVA reduce suma efectivă primită de avocatul din oficiu care este plătitor de TVA.

De lege ferenda, ar trebui reglementată scutirea de TVA pentru aceste onorarii, având în vedere faptul că asistența judiciară din oficiu, cu precădere asistența judiciară obligatorie, vizează apărarea drepturilor justițiabilului, respectarea dreptului la un proces echitabil și al dreptului la o apărare efectivă.

De asemenea, se impune a fi clarificată/modificată mențiunea cuprinsă în alin. (40) cu privire la emiterea facturilor de avocatul numit curator special *direct către entitatea privată/persoană fizică* raportat la prevederile **art. 108** din Statutul profesiei de avocat care prevăd faptul că: *Alin. (1) Dreptul avocatului de a asista, a reprezenta ori a exercita orice alte activități specifice profesiei se naște din contractul de asistență juridică, încheiat în formă scrisă între avocat și client ori mandatarul acestuia. (2) Forma, conținutul și efectele contractului de asistență juridică sunt stabilite prin prezentul statut. (3) Avocatul nu poate acționa decât în limitele contractului încheiat cu clientul său, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.*

Față de prevederile sus menționate apreciem că avocatul desemnat curator special nu poate emite factura direct către entitatea privată/persoană fizică în sarcina căreia instanța de judecată a stabilit obligația de plată a onorariului de curator special, aceasta fiind partea adversă celei pe care curatorul special o va asista/reprezenta în dosar și în raport cu care nu s-a creat un raport contractual.

ROMÂNIA

BAROUL BUCUREȘTI

Mai mult, prevederile **art. 91, indice 1, alin. 5** din Statutul profesiei de avocat sunt în sensul în care *Sumele destinate plății remunerațiilor pentru activitatea de curatelă, stabilite prin încheierea instanței, se virează într-un cont distinct deschis de fiecare barou. Baroul va comunica instanței detaliile contului bancar aflat la dispoziția sa în vederea plății sumelor stabilite prin încheiere cu titlul de remunerație a curatorului special.*

5. Punctul 10, alin. 47 din Procedură: *Dacă barourile plătesc în numerar sumele de bani convenite avocatului, pentru taxa de 2% reținută tot în numerar, baroul va emite chitanță.*

Această măsură, în forma din cuprinsul Procedurii, ar presupune existența a doua tranzacții și anume: Baroul plătește avocatului întreaga sumă (nu mai reține procentul de 2%) iar avocatul plătește către Barou procentul de 2%.

În realitate nu există decât o tranzacție: Baroul plătește către avocat suma netă (adică după reținerea procentului de 2%) iar avocatul emite chitanța pentru această sumă. Pentru procentul de 2% exista nota contabila la care se face referire în Procedură pentru plățile prin virament și în niciun caz nu trebuie emisă chitanță de către Baroul București.

6. În ceea ce privește modelul de Borderou transmis de U.N.B.R. arătăm faptul că în ceea ce privește Baroul București, apreciem esențiale a fi introduse următoarele rubrici pe lângă numele avocatului: numărul referatelor, număr dosar avocat, civil/instanță penală, suma depusă, suma reprezentând procentul de 2% și suma finală după scăderea procentului de 2%. Apreciem că celelalte rubrici cum ar fi numele justițiabilului, obiectul procesului, data soluției sunt informații care reies din referatele depuse și inserarea acestora nu aduce vreun beneficiu real pentru evidența Barourilor.

7. Datele exacte de facturare și instanțele/parchetele incluse la fiecare instituție

Este necesar ca materialul final al U.N.B.R. să includă datele exacte de facturare ce urmează a fi folosite de avocați și instanțele/parchetele care sunt incluse la fiecare instituție către care se va emite factura de către avocatul din oficiu. Această precizare este esențială pentru a preveni eventualele erori de facturare din partea avocaților și pentru a asigura că procedurile sunt transparente și corect implementate. Lipsa unor informații clare în acest sens ar putea conduce la dificultăți în procesul de facturare, precum și la erori care ar putea afecta atât avocații, cât și instituțiile implicate.

ROMÂNIA

BAROUL BUCUREȘTI

8. Data de la care se va aplica procedura de facturare din materialul U.N.B.R.

Un alt aspect care necesită clarificare se referă la data de la care se va aplica procedura de facturare descrisă în material. Este esențial ca aceasta să fie specificată clar pentru a oferi avocaților și instituțiilor implicate un termen precis de implementare a noii proceduri. Fără o dată precisă, ar putea apărea confuzii și întârzieri în aplicarea acesteia.

9. Emiterea facturii pentru suma integrală din Referat și consecințele din perspectiva plății cotei către Filiala Casei de Asigurări a Avocaților

În prezent, în cadrul Baroului București, avocații din oficiu emit factura pentru onorariile din oficiu către Barouri pentru 98% din suma cuprinsă în Referat, iar 2% sunt reținuți de către Barou conform **art. 84, alin. 4** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Implementarea procedurii propusă de U.N.B.R. cu privire la emiterea facturii poate crea dificultăți din perspectiva plății cotei către Filiala București, care se va achita de avocați la suma brută facturată, deși suma efectiv încasată va fi mai mică cu 2%.

Dacă se aplică noua procedură astfel cum a fost propusă, prin care avocații vor emite factura pentru întreaga sumă de pe referat, iar Baroul va reține cei 2%, acest lucru ar putea genera dificultăți în stabilirea corectă a cotelor de plată către Filiala București.

O soluție echitabilă care să permită implementarea procedurii de emitere a facturii în procent de 100% din suma de pe Referat către Ministere, dar și să asigure o gestionare corectă a cotelor datorate de către avocat către Filiala Casei de Asigurări a Avocaților, ar putea fi următoarea:

- a. Emiterea facturii către Ministere pentru întreaga sumă de pe referat:** Avocatul va emite factura pentru întreaga sumă de pe referat (100%), conform noii proceduri, către ordonatorul de credite.
- b. Reținerea cotei de 2% de către Barou:** Baroul va reține cei 2% din suma totală a Referatului direct din plata efectuată de Ministere, într-un mod transparent și corect. Astfel, avocatul din oficiu va primi, în mod efectiv, 98% din suma facturată în urma acestei rețineri.
- c. Plata cotei către Filiala București:** Avocatul va plăti cota datorată Filialei București la un procent de 98% din suma brută (adică după reținerea cotei de 2% de către Barou). În acest fel, avocatul va achita cotele datorate Filialei București, la suma brută efectiv încasată, fără a fi

ROMÂNIA

BAROUL BUCUREȘTI

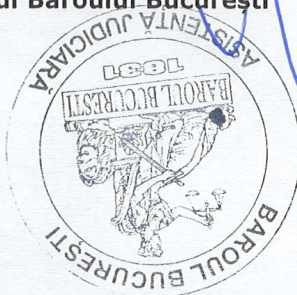
afectat de emiterea unei facturi pentru 100% din sumă și reținerea cotei de 2% efectuată de Barou. Astfel ar fi asigurată taxarea echitabilă și în acord cu principiile Legii 72/2016.

- d. Mecanism de ajustare a plății:** Pentru a asigura transparența și corectitudinea procesului atât față de avocații care facturează cât și față de Barou și Filiala Casei de Asigurări a Avocaților, Baroul va transmite Filialei Casei de Asigurări a Avocaților un raport lunar detaliat cu privire la plățile efectuate către avocați reprezentând onorarii din oficiu, care să reflecte suma brută facturată de fiecare avocat și suma efectiv plătită către aceștia de Barou (după reținerea celor 2%). Aceasta va asigura că Filiala Casei de Asigurări a Avocaților primește corect cotele, iar avocații din Baroul București vor emite factura pentru 100% din sumă, dar în același timp vor plăti cota, în continuare, pe baza sumei efectiv încasate pentru a nu exista o suprataxare a acestora, astfel cum s-ar întâmpla dacă se va implementa propunerea U.N.B.R.

Această soluție asigură atât respectarea procedurii de facturare ce urmează a fi implementată, cât și menținerea unui mecanism echitabil pentru plata cotelor, astfel încât avocații să nu fie "penalizați" din cauza modificării procedurii de facturare și să își poată plăti corect cotele către Filiala București. Totodată, Baroul și Ministerele vor beneficia de o procedură de facturare clară și transparentă.

Avocat Dr. Aurel Ciobanu

Decanul Baroului Bucuresti

Întocmit

Avocat Ana-Maria Alexandru

Conducător Serviciul de Asistență Judiciară

Baroul București

Rd. 2 ex. orig, ex. 2 (ex. 1 comunicare, ex. 2 SAJ)